

MOBILIZACIJOS DEPARTAMENTAS PRIE KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJOS

TVIRTINU
Mobilizacijos departamento prie
Krašto apsaugos ministerijos
direktorius pavaduotojas,
pavaduojantis direktorių

Jokūbas Lileika
2014 m. rugsėjo 30 d.

2014 METŲ PRIIMANČIOSIOS ŠALIES PARAMOS MOKYMŲ RENGINIŲ VERTINIMO ANALIZĖ

2014 m. rugsėjo 30 d. Nr. VL-227
Vilnius

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos Veiklos procesų vadybos skyriaus 2013 m. rugpjūčio 13 d. Mobilizacijos departamento prie Krašto apsaugos ministerijos veiklos ir gebėjimų vertinimo ataskaitos Nr. 18VL-20 rekomendacijas Mobilizacijos departamento prie Krašto apsaugos ministerijos (toliau – Mobilizacijos departamentas prie KAM) Mobilizacinio rengimo skyriaus tarnautojai atliko 2014 m. priimančiosios šalies paramos (toliau – PŠP) mokymų renginių vertinimo analizę.

Analizės tikslas – išsiaiškinti Mobilizacijos departamento prie KAM organizuojamų PŠP mokymų renginių kokybę ir nustatyti trūkumus.

Analizės uždaviniai:

1. Įvertinti PŠP renginių planavimą ir organizavimą.
2. Ištirti dalyvių mokymų poreikius.

Vadovaudamiesi I civilinį mobilizacinio personalo rezervą įrašytų asmenų priimančiosios šalies paramos mokymo planavimo, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Mobilizacijos departamentas prie KAM direktoriaus 2012 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. V-7, Mobilizacijos departamento prie KAM Mobilizacinio rengimo skyriaus tarnautojai 2014 metais organizavo du PŠP mokymo seminarus, skirtus pasiruošti teikti PŠP ir dalyvauti PŠP paramos pratybose „Baltijos šeimininkas 2014“.

2014 m. kovo 19 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje vyko PŠP teorinio mokymo seminaras „Priimančiosios šalies paramos sistema ir pasirengimas teikti paramą atvykstančioms pajėgoms“, kuriame dalyvavo 32 atstovai iš Lietuvos Respublikos ministerijų, savivaldybių bei kitų institucijų, atsakingi už bendradarbiavimą teikiant PŠP atvykstančioms pajėgoms. Seminaro metu buvo pristatyta PŠP valdymo struktūra, atlikimo tvarka, nagrinėti pagrindiniai teisės aktai. Taip pat buvo pristatytos Lietuvos kariuomenės PŠP teikimo galimybės ir galimi atvykstančių pajėgų poreikiai, aptartos sėkmingo bendradarbiavimo teikiant PŠP atvykstančioms pajėgoms priemonės. Seminare apibendrinamos pratybos „Baltijos šeimininkas 2013“, pasidalinta patirtimi, kaip ateityje efektyviai tobulinti pasirengimą priimti atvykstančias

pajėgas, apžvelgti PŠP teikimo mokymų planai, pristatyti pratybų „Baltijos šeimininkas 2014“ tikslai ir bendras scenarijus, aptartos pagrindinės užduotys.

Seminaro pranešėjai ir temos:

1. Mobilizacijos departamento prie KAM vyriausiasis patarėjas Almantas Gudonis seminario dalyvius supažindino su PŠP valdymo struktūra, užduočių atlikimo tvarka Lietuvos Respublikoje.

2. Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo Logistikos valdybos J4 logistikos karininkas kpt. Artūras Gaikovas pristatė NATO keliamus reikalavimus atvykstančioms pajėgoms, Lietuvos kariuomenės galimybes teikti PŠP.

3. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos bataliono kuopos vadas kpt. Jurgis Romanovskis pateikė dalyviams PŠP pratybų „Baltijos šeimininkas 2013“ vertinimo analizę, išvadas ir apibendrinimus.

4. Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo Karinio rengimo valdybos J7 Pratybų planavimo skyriaus planavimo karininkas kpt. Egidijus Čiūtas pristatė pratybų „Baltijos šeimininkas 2014“ ir tarptautinių pratybų „Kardo kirtis 2014“ tikslus ir PŠP mokymų gaires.

Teigiami seminario aspektai

Seminare akcentuota, kaip svarbu būti pasirengusiems visiems įmanomiems PŠP teikimo atvejams mūsų regione ir koks svarbus yra civilinių institucijų indėlis rengiantis teikti paramą NATO sąjungininkams.

Išvados ir siūlymai

Seminarui pasirožta gerai, PŠP valdymo struktūra pristatyta aiškiai ir išsamiai. Nuspręsta ateityje rengti seminarus, kurių metu civilinių ir karinių institucijos atstovai ir toliau dalintųsi patirtimi, kaip gerinti bendradarbiavimą teikiant PŠP, identifikuoti trūkumus bei priimti sprendimus siekiant trūkumus pašalinti.

2014 m. birželio 17 d. Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centre telekonferencijos būdu buvo surengtas tarptautinis PŠP seminaras tema „Priimančiosios šalies paramos planavimo ir vykdymo procedūros. Užsienio šalių patirtis“. Seminare interaktyviai dalyvavo daugiau nei 100 Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministerijų, savivaldybių bei kitų institucijų atstovų, atsakingų už bendradarbiavimą teikiant PŠP atvykstančioms pajėgoms. taip pat NATO atstovai, stebintys ir analizuojantys regiono priimančiųjų šalių pajėgumus ir pasirengimą. Lietuvoje seminare dalyvavo 39 asmenys iš LR ministerijų, savivaldybių ir kitų joms pavaldžių įstaigų. Į seminarą pakviesti svečiai iš Latvijos, Estijos ir Lenkijos pristatė nacionalines PŠP teikimo sistemas, valdymo struktūras, paramos teikimo planavimo ir vykdymo procedūras, pasidalino savo patirtimi. Seminaro metu buvo atkreiptas dėmesys į tai, koks svarbus yra civilinių institucijų dalyvavimas teikiant paramą ir bendradarbiavimas su karinėmis pajėgomis vykdant priimančiosios šalies paramos operacijas.

Seminaro pranešėjai ir temos:

1. Lietuvos kariuomenės Jungtinio štabo Priimančiosios šalies paramos ir mobilizacijos atsargų planavimo skyriaus logistikos karininkas kpt. Darius Mikalauskas pristatė Lietuvos PŠP teikimo sistemą.

2. Latvijos gynybos ministerijos Krizių valdymo departamento Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos skyriaus vyr. specialistas Olevs Nikers supažindino dalyvius su Latvijos PŠP teikimo sistema.

3. Estijos gynybos ministerijos Pasirengimo gynybai departamento patarėjas Kuno Peek pristatė Estijos PŠP teikimo sistemą.

4. Lenkijos kariuomenės Jungtinio štabo, Logistikos ir priimančiosios šalies paramos skyriaus plk. Tomasz Choluj supažindino su Lenkijos PŠP teikimo sistema.

Neigiamas seminario aspektas: seminaras vyko anglų kalba, todėl dauguma dalyvių negalėjo aktyviai dalyvauti diskusijose.

Teigiami seminario aspektai

Seminare buvo užtikrintas geras telekomunikacijos ryšys, dalyviams suteikta galimybė susipažinti su kitų valstybių patirtimi, kelti klausimus, diskutuoti.

Išvados ir siūlymai

Seminarui pasiruosta labai gerai, analizuotos aktualios, dalyviams naudingos temos. PŠP sistema pristatyta aiškiai ir išsamiai, išnagrinėti visi aktualūs klausimai. Siūloma ateityje rengti PŠP seminarus, kurių metu ir toliau būtų dalinamasi patirtimi su kitomis valstybėmis, būtų rengiami įvairių PŠP teikimo operacijų ir misijų pristatymai.

2014 m birželio 9–20 dienomis Generolo Adolfo Ramanausko kovinio rengimo centre vyko tarptautinės PŠP pratybos „Baltijos šeiminkas 2014“, kurios šiais metais buvo JAV sausumos pajėgų Europoje karinių pratybų „Kardo kirtis 2014“ dalimi. Pratybų metu trijų Baltijos šalių nacionaliniai štabai praktikavosi teikti PŠP atvykstančioms NATO sąjungininkų pajėgoms nacionaliniu ir regioniniu mastu. Pratybose civilinių ir karinių institucijų atstovai mokėsi dirbti planuojant ir teikiant paramą atvykstančioms NATO pajėgoms. Kartu su kariškiais pratybose dalyvavo 33 civiliai atstovai iš LR ministerijų ir ministerijoms pavaldžių institucijų, bei iš įvairių Lietuvos savivaldybių.

Pratybų tikslai:

1. Treniruotis organizuojant ir vykdant PŠP procedūras, priimant sąjungininkų pajėgas LR teritorijoje.
2. Tobulinti nacionalines PŠP planavimo procedūras remiant sąjungininkų operacijas LR teritorijoje.
3. Patikrinti, kaip šalyse galiojantys įstatymai ir procedūros veikia teikiant PŠP.

Pratybų planavimas

Pratybų planavimo procesas vyko sklandžiai, informacija apie pratybas ir numatomus renginius gauta laiku, paruošti ir išsiųsti kvietimai civilinėms institucijoms vadovaujantis tvarkos aprašais. Pratybos buvo gerai organizuotos, darbo vietos paruoštos, ryšys užtikrintas, transportas numatytas.

Pratybų vykdymas

Priimančiosios šalies paramos valdymo grupės (toliau – PŠP VG) pagrindinis uždavinys – vykdyti į karines pratybas „Kardo kirtis 2014“ atvykstančiųjų sąjungininkų pajėgų priėmimą LR teritorijoje. Šiame Lietuvoje kartu treniravosi apie 2,3 tūkst. karių iš įvairių NATO ir partnerių šalių – Danijos, Lietuvos, Estijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Latvijos, Lenkijos ir Suomijos. sąjungininkai atvyko su karine technika, kurios saugų pervežimą reikėjo užtikrinti. PŠP VG organizavo ir koordinavo sąjungininkų atvykimą, išvykimą bei aprūpinimą. Buvo pasitelktos visos reikiamos karinės ir civilinės pajėgos. Kariškių bendradarbiavimas su civilinėmis institucijomis vyko per Mobilizacijos departamentą, civilinių institucijų atstovai PŠP užduotis atliko savo nuolatinėse darbo vietose.

Darbas su civilinėmis institucijomis

PŠP VG informavo savivaldybes apie galimus padidėjusius žmonių ir transporto priemonių srautus teritorijose, susitarė su ligoninėmis dėl būtinosios medicinos pagalbos (ambulatorinės ir stacionarios) užtikrinimo atvykstančioms pajėgoms. Buvo gauti šie leidimai vykdyti pratybas: leidimai judėti kariniam transportui ne karinėse teritorijose, aplinkosaugos leidimai vykdyti karinius mokomuosius veiksmus numatytose teritorijose, leidimai praplėsti karinių mokymų teritoriją (už Gaižiūnų poligono ribų), miškų urėdijų leidimai naudotis miško keliais ir proskynomis sunkiajam kariniam transportui, leidimai sutvirtinti tiltą ir judėti nauju maršrutu, Taip pat buvo gauti leidimai nestandartinių ir sunkiasvorių krovinių gabenimui Lietuvos keliais ir suderinti jų judėjimo maršrutai „Klaipėda–Rukla–Klaipėda“.

Pratybų metu civilinių institucijų atstovams, atsakingiems už PŠP, buvo organizuotos išvykos į pagrindinius pratybų „Kardo kirtis 2014“ veiksmo taškus (Rukla, Kaunas), taip pat Šiaulių karinę oro bazę. Išvykų metu civiliai galėjo išsamiau susipažindinti su PŠP teikimo svarba,

galimybėmis bei poreikiais. Darbas vyko sklandžiai, iškilusios problemos buvo sprendžiamos operatyviai bendradarbiaujant karinių bei civilinių institucijų atstovams pagal kompetenciją.

Neigiami aspektai

Informacijos trūkumas koordinuojant sąjungininkų atvykimo detales pirminiame etape.

Teigiami aspektai

Pratybose nebuvo naudojami jokie scenarijų moduliai, visos situacijos ir užduotys buvo realios, PŠP teikimas vyko pagal galiojančius įstatymus, laikantis institucijų reikalavimų bei procedūrų. Tai suteikė galimybę išsamiau panagrinėti, kaip veikia priimančiosios šalies paramos sistema Lietuvoje, identifikuoti trūkumus.

Išvados ir siūlymai

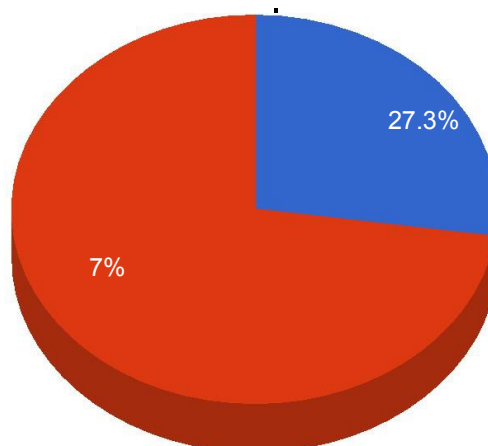
Sumanymas civiliniam elementui dirbti iš nuolatinių darbo vietų pasiteisino, nes taip galima efektyviau ir greičiau panaudoti visus institucijos resursus priimant ir vykdant sprendimus Pratybų tikslai pasiekti: sąjungininkams buvo suteikta visa reikalinga PŠP, išvykos civilinių institucijų atstovams buvo naudingos, buvo suteikta daug vertingos informacijos, išaugo susidomėjimas PŠP klausimais. Ateityje priimant atvykstančias pajėgas reikėtų laikytis LR įstatymuose nustatytos tvarkos, daugiau dėmesio skirti rengiant reikiamus dokumentus, laikytis nustatytų terminų. Tobulinti bendradarbiavimą krašto apsaugos sistemoje planuojant sąjungininkų priėmimą.

Siekiant išsiaiškinti Mobilizacijos departamento prie KAM organizuojamų PŠP mokymų renginių kokybę ir nustatyti trūkumus, buvo vykdoma mokymų renginiuose dalyvavusių civilinių institucijų atstovų elektroninė apklausa. Dalyvių apklausa atlikta elektroniniu būdu, apklausa.lt internetiniame portale. Elektroninis apklausos metodas pasirinktas tikintis didesnio respondentų nuoširdumo atsakant į klausimus, kadangi elektroninė apklausa garantuoja anonimiškumą. Dalyvių nuomonės pasiskirstė taip:

„Priimančiosios šalies paramos mokymo renginių vertinimas“ :

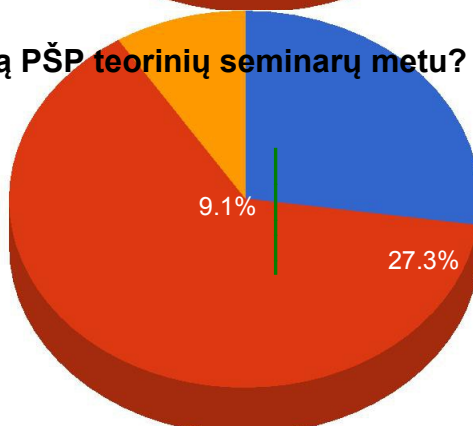
Kaip Jūs vertinate PŠP teorinių seminarų organizavimą?

- Labai gerai
- Gerai
- Vidutiniškai
- Blogai
- Labai blogai

Kaip vertinate medžiagos pateikimą PŠP teorinių seminarų metu?

- Buvo įdomu klausytis, medžiaga pateikta kūrybiškai
- Medžiaga pateikta gerai
- Medžiaga išdėstyta

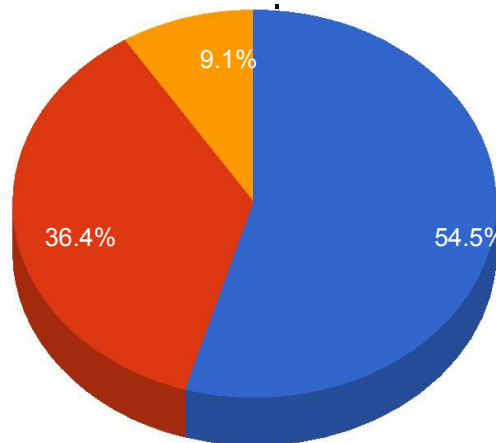
- vidutiniškai
- Buvo neįdomu klausytis

Kokias naujas temas Jūs siūlytumėte įtraukti į PŠP mokymo programą?

- Mokymų temos turi būti aktualios esamai situacijai;
- Viešųjų pirkimų organizavimo mobilizacijos planuose numatytų paslaugų pirkimams, sutarčių rengimas ;
- Biologinės kilmės ekstremalieji įvykiai.

Kaip Jūs vertinate PŠP pratybų "Baltijos šeimininkas 2014" organizavimą?

- Labai gerai
- Gerai
- Vidutiniškai
- Blogai
- Labai blogai

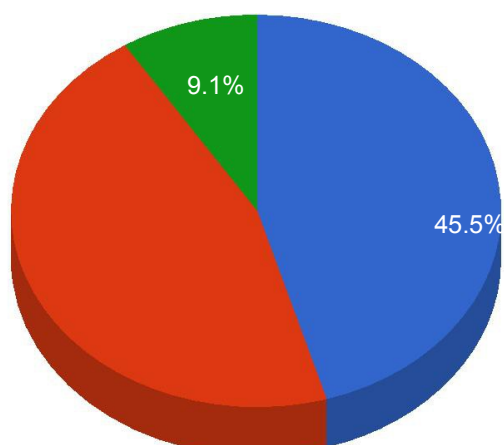

Kas pratybose Jums buvo naudingiausia?

- Pasikeitimas patirtimi.
- Praktinis susipažinimas su pratybų organizavimu ir realus priimančiosios šalies poreikio suteikimo identifikavimas.
- Susipažinta su kaimyninių šalių patirtimi.
- Lenkijos ir Estijos patirtis.
- Susipažinimas su pajėgomis kariniuose daliniuose.

Ar pratybų metu kuriami įvykių scenarijai buvo Jums aktualūs?

- Taip, buvo iš esmės išnagrinėti pagrindiniai klausimai
- Klausimai išnagrinėti tik iš dalies
- Ne
- Kitas variantas *

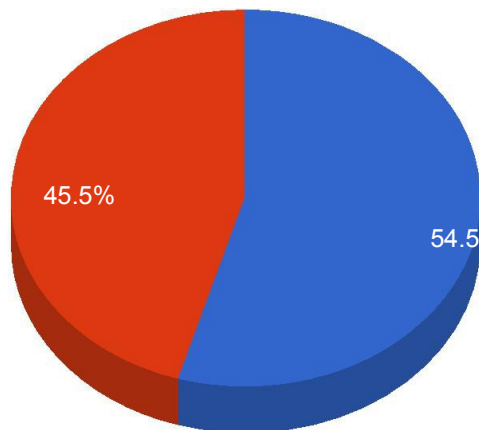
*Ateityje turėtų būti daugiau tokių mokymų

Ką, Jūsų nuomone, reikėtų keisti pratybose?

- Pratybų scenarijų keisti ir pildyti remiantis praėjusių pratybų pasiektų rezultatų ir trūkumų analize.
- Esame Lietuvoje, gerbiant dalyvius, mokymai turėtų turėti sinchroninį vertimą į lietuvių kalbą.
- Pagal galimybes dalomąją medžiagą norėtųsi gauti lietuvių kalba.
- Pratybų metu galėtų būti papildomų „lokalių“ užduočių (nebūtinai susijusių su pagrindiniu scenarijumi ar veiksmo planu).

Kaip Jūs vertinate Mobilizacijos departamento prie KAM atstovų darbą pratybų metu?

- Labai gerai
- Gerai
- Vidutiniškai
- Blogai
- Labai blogai

Jūsų pasiūlymai ir pageidavimai

- Ačiū už pratybas, lauksime kvietimų į ateinančius mokymus.
- Kariuomenės padalinių struktūros ir valdymo priklausomybės detali informacija yra perteklinė. Pakaktų trumpo pristatymo apie scenarijų, veiksmo planus ir įvairių užduočių.

Išvados ir siūlymai

Išanalizavus ir apibendrinus apklausos dalyvių nuomones, galima teigti, kad priimančiosios šalies paramos mokymo renginiai organizuoti labai gerai, temos buvo aktualios, seminarai ir pratybos dalyviams naudingi.

Ateityje renginius pagal galimybę organizuoti lietuvių kalba, kadangi savivaldybių dalyviams trūksta anglų kalbos žinių. Organizuojamus priimančiosios šalies paramos mokymo seminarus būtų tikslinga papildyti praktinėmis užduotimis, sukurtomis remiantis galimais atvykstančiųjų pajėgų poreikiais ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduotimis civilinėms institucijoms. Taip būtų galima geriau patikrinti, kokios yra realios galimybės, turimi resursai, kaip veikia galiojantys įstatymai ir procedūros teikiant priimančiosios šalies paramą, kokių yra trūkumų, kaip vyksta paslaugų teikimas, kokie realūs terminai ir kaip vyksta atsiskaitymas už paslaugas. Atlikus išsamią situacijų sprendimų analizę nustatyti trūkumai kasmet būtų pristatomi Priimančiosios šalies paramos komitetui.

Parengė:

Mobilizacinio rengimo skyriaus vyriausioji specialistė

Laura Naidunaitė

Mobilizacinio rengimo skyriaus vedėja

Audronė Kaladžinskienė